

พฤติกรรมการบริโภคโซเดียมและปัจจัยที่เกี่ยวข้องในเด็กวัยก่อนเรียนในคลินิกเด็กสุขภาพดี

SODIUM CONSUMPTION BEHAVIOR AND RELATED FACTORS AMONG PRESCHOOL CHILDREN IN WELL CHILD CLINIC

วนิษฐา ลีลาวงศ์สกุล 5037032 PHPH/M

วท.ม. (สำชารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกโภชนวิทยา

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : พัชราณี ภวัตถุล, ปร.ด., การดี เต็มเจริญ, ส.ด., ศิรารัตน์ สวัสดิวิร, พ.บ., ว.ว. คุณารเวชศาสตร์

บทคัดย่อ

การบริโภคโซเดียมเป็นระยะเวลาหนึ่งมีความเกี่ยวข้องกับโรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจและหลอดเลือด และโรคไต การศึกษานี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการบริโภคโซเดียมและปัจจัยที่เกี่ยวข้องในเด็กวัยก่อนเรียน ที่เข้ารับบริการในคลินิกเด็กสุขภาพดี สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี จำนวน 225 คน ในช่วงเดือนสิงหาคม-ตุลาคม 2552 โดยใช้แบบสอบถามความถี่อาหารบริโภคและการสัมภาษณ์อาหารบริโภค ข้อมูล 24 ชั่วโมง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน Mann-Whitney และ Kruskal-Wallis Test

ผลการศึกษาพบว่า ปริมาณการบริโภคโซเดียมเฉลี่ยของเด็กอายุ 1-3 ปีและ 4-5 ปีได้แก่ $1,301.44 \pm 409.73$ และ $1,448.16 \pm 518.47$ มิลลิกรัมต่อวันตามลำดับ ซึ่งมากกว่าปริมาณสารอาหารอ้างอิงที่ควรได้รับประจำวัน (DRI) 1.5-2 เท่า อาหารที่เด็กบริโภคบ่อยที่สุดได้แก่ น้ำปลาร์/ซอสตั่วเหลือง ข้นมีปังและผลิตภัณฑ์เบเกอรี่ ปลາทูนั่งทอด ข้าวผัด ถุง/ไก่/ปลาชูนแป้งทอด และสาหร่ายทะเลทอดกรอบ โดยมีความถี่การบริโภค 1.58-5.40 ครั้งต่อสัปดาห์ นอกจากนี้ พบว่า ปริมาณการบริโภคโซเดียมของกลุ่มเด็กอายุ 4-5 ปี มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับอาชีพของมารดา ($p<0.001$) ความรู้เกี่ยวกับโซเดียมของมารดา ($p<0.05$) และการศึกษาของบิดา ($p<0.05$) แต่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการบริโภคโซเดียมกับอายุของมารดา ระดับการศึกษาของมารดา อาชีพของบิดา รายได้ของครอบครัว เพศ อายุ และภาวะโภชนาการของเด็ก ($p>0.05$) ในกลุ่มเด็กอายุ 4-5 ปี ส่วนในเด็กอายุ 1-3 ปี ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการบริโภคโซเดียมกับปัจจัยต่างๆ ($p>0.05$)

ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า เด็กวัย 1-5 ปีบริโภคโซเดียมเกินปริมาณสารอาหารอ้างอิงที่ควรได้รับประจำวันสำหรับคนไทย และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการบริโภคโซเดียมของเด็กได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับโซเดียมของมารดา อาชีพของมารดาและการศึกษาของบิดา การส่งเสริมทางโภชนาการเพื่อลดการบริโภคอาหารที่มีโซเดียมสูงในเด็กวัยก่อนเรียนเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับมารดาเด็กวัยก่อนเรียน เพื่อลดการเกิดโรคเรื้อรังต่อไป

คำสำคัญ : เด็กวัยก่อนเรียน/ พฤติกรรมการบริโภคโซเดียม/ ปริมาณโซเดียมที่ได้รับ

SODIUM CONSUMPTION BEHAVIOR AND RELATED FACTORS AMONG
PRESCHOOL CHILDREN IN WELL CHILD CLINIC

WANITA LEELAJARATKOON 5037032 PHPH/M

M.Sc. (PULIC HEALTH) MAJOR IN NUTRITION

THESIS ADVISORY COMMITTEE : PATCHARANEE PAVADHGUL, Ph.D.,
PARADEE TEMCHAROEN, Dr.P.H., SIRAPORN SAWADDIWORN, M.D.

ABSTRACT

High sodium consumption in the long term is associated with hypertension, cardiovascular disease, and renal disease. This study aimed to assess the sodium intake and related factors of 225 preschool children who attended Well Child Clinic, Queen Sirikit National Institute of Child Health. Data were collected from August – October 2009 by food frequency questionnaires (FFQ) and 24 hr dietary recalls. Data analysis was performed using percentage, mean, standard deviation, Mann-Whitney and Kruskal-Wallis Test.

The mean sodium intake of 1-3 and 4-5 year-old children were $1,301.44 \pm 409.73$ mg/d and $1,448.16 \pm 518.47$ mg/d, respectively. These are 1.5-2 times higher than recommended by Dietary Reference Intake for Thais (DRI). The high frequency food items of preschool children were fish sauce/soy sauce, bread and bakery products, fried mackerel, fried rice, deep fried shrimp/chicken/fish, and fried seaweed. These were consumed 1.58-5.40 times/week. Moreover, this study showed that mother's occupation ($p < 0.001$), mother's knowledge about sodium ($p < 0.05$) and father's education ($p < 0.05$) were associated with sodium intake of 4-5 year-old children. However, there were no associations between mother's age, mother's education, family's income, father's occupation, age, sex, and nutritional status of children and sodium intake of children ($p > 0.05$). Furthermore, there were no associations between the other factors and sodium intake of 1-3 years old children ($p > 0.05$).

This study revealed that preschool children had higher sodium intake than Dietary Reference Intake. Moreover, mother's knowledge about sodium, mother's occupation and father's education were associated with sodium intake of preschool children. Nutrition promotion for reduction of sodium consumption in preschool children is necessary for mothers to reduce the risk of chronic diseases in later life.

KEY WORDS: PRESCHOOL CHILDREN/ SODIUM CONSUMPTION BEHAVIOR/
SODIUM INTAKE